

HE IS DEAD. EXPLAIN THIS.

My Father's Funeral Was the End of His Life.
Not of His Presence.

FERDINANDO FREGA / BLADEFREGA

ON JE MRTAV. OBJASNITE TO.

L'ORÉAL THROUGH GILLETTE · 01

Sprovod mojega oca bio je kraj njegova života. Ne i njegove prisutnosti.

Moj otac je umro.

To nije teorija.

Bio je sprovod.

Bio je lijes.

Bilo je groblje.

Bili su rođaci koji su se rukovali, govorili tiho i ponavljali iste rečenice koje ljudi ponavljaju stoljećima kad više nemaju ništa korisno reći.

Imao je sedamdeset i devet godina.

Ja sam imao šezdeset.

Matematika smrti bila je savršeno jasna.

Ono što se dogodilo poslije nije bilo.

Godinu dana ponašao sam se kao svaki razuman čovjek.

Oplakivao sam ga.

Sjećao sam ga se.

Nedostajao mi je.

Ponekad sam govorio o njemu.

Većinu vremena nisam.

Život je, poput strpljivog vjeronika, svakog jutra dolazio naplatiti svoje.

Računi.

Posao.

Obitelj.

Obveze.

Dani su postajali tjedni.

Tjedni su postajali mjeseci.

A onda se nešto promijenilo.

Ne naglo.

Ne dramatično.

Tiho.

Kao što se hrđa pojavljuje na željezu.

Kao što zora ulazi u sobu.

Kao što sin otkriva da je vrijeme radilo na njemu bez dopuštenja.

Počeo sam uz ručak piti čašu vina.

Moj otac je to radio.

Razvio sam opsesiju ljutim papričicama.

Moj otac ih je obožavao.

Pojavio se uporan kašalj.

Isti dosadni kašalj za koji se on godinama pretvarao da ga nema.

Onda su došle šale.

Ista suha ironija.

Isti tajming.

Ista navika da se nasmiješi prije poante.

Jedne večeri ugledao sam svoj odraz u zrcalu.

Na trenutak sam se nasmijao.

Onda sam stao.

Prepoznao sam lice.

Ali nisam prepoznao čovjeka.

Taj osjećaj ne znam objasniti bolje od ovoga:

Izgledao sam točno kao ja.

Ipak, činilo se da ondje stoji netko drugi.

To je bio početak.

Ili je možda počelo mnogo ranije, a ja to jednostavno nisam primijetio.

Otprilike u isto vrijeme dogodilo se još nešto.

Dana 9. lipnja 2026. sjeo sam pred računalo da obnovim staru WordPress stranicu.

To je bio plan.

Jednostavan administrativni posao.

Jedna od onih dosadnih stvari koje odrasli rade jer stvarnost inzistira na tome da postoji.

Umjesto toga, kupio sam novu domenu.

Gillettenarrative.com.

Izmislio sam ime.

Onda sam počeo graditi nešto što nitko od mene nije tražio.

Čudan dio nije bio posao.

Čudan dio bila je svrha.

Nisam pokušavao ništa prodati.

Nisam pokretao posao.

Nisam lovio ulagače.

Nisam tražio odobravanje.

Sve sam davao besplatno.

Što sam više radio, to je bilo manje racionalno.

Deset sati na dan.

Dvanaest.

Petnaest.

Dvadeset.

Da opsesija ima ured, ja bih postao voditelj njezine noćne smjene.

Ipak, nastavio sam.

Onda je Bing učinio nešto neočekivano.

Jedno od mojih djela pojavilo se prvo u pretraživanju za Gillette.

Moja obitelj to je nazvala srećom.

Slučajnošću.

Nezgodom.

Složio sam se.

Malo prije nego što sam to provjerio.

Objavio sam još jedno djelo.

Opet se dogodilo.

Pa još jedno.

Opet.

Na kraju je čak i slučajnost počela tražiti objašnjenje.

Moj šogor brinuo se zbog odvjetnika.

Ja sam se brinuo kako razumjeti što se događa.

To su dvije vrlo različite brige.

Jedna se boji posljedica.

Druga traži uzroke.

Ja sam uvijek više volio uzroke.

Ali dok sam lovio odgovore, u razgovor se uključilo moje tijelo.

Najprije upaljena žlijezda.

Pa zubni apsces.

Pa bol u leđima.

Pa bol u nogama.

Jedan simptom za drugim.

Ništa katastrofalno.

Ništa dramatično.

Tek toliko da čovjek obrati pozornost.

Jednog dana, dok sam u podrumu tražio stari računalni miš, našao sam fotografiju svoje bake.

Majke mojega oca.

Nisam je tražio.

Ipak, bila je ondje.

Čekala je u zaboravljenoj kutiji.

Stavio sam fotografiju u novčanik.

Ne zato što sam imao razlog.

Nego zato što nisam imao razloga da to ne učinim.

Poslije sam pokušao neke od tih stvari objasniti svojoj ženi.

Pažljivo me slušala.

Onda mi je zakazala pregled kod psihijatra.

Smatrao sam to savršeno razumnom reakcijom.

Istina je da bih ja vjerojatno učinio isto.

Jer mi je tada um već počelo zaokupljati jedno pitanje.

Opasno pitanje.

Ne zato što je imalo odgovor.

Nego zato što ga nije imalo.

Što točno preživi kad čovjek umre?

Ne pravno.

Ne biološki.

Ne vjerski.

Ljudski.

Glas?

Navika?

Sjećanje?

Pokret?

Sklonost vinu?

Osmijeh?

Može li otac nestati, a ipak ostati prisutan u arhitekturi jednog drugog života?

Ne znam.

Znam samo što se dogodilo.

Što sam više tražio svojega oca, to sam ga manje nalazio na grobljima.

To sam ga više nalazio u sebi.

Na kraju su tjelesne tegobe popustile.

Češnjak.

Grah.

Riža.

Duge šetnje.

Vrijeme.

Tijelo se oporavilo.

Pitanja su ostala.

Jednog popodneva izašao sam od kuće s jednim dolarom u džepu.

Jedan dolar bio je sve što je ostalo od sedamdeset za koje sam računao da će me održati do kraja mjeseca.

Srećom, moja smočnica bila je bogatija od mog novčanika.

Riža.

Grah.

Luk.

Češnjak.

Dovoljno da čovjek ostane živ.

Nedovoljno da ikoga impresionira.

Na ulici sam sreo dvojicu starijih ljudi.

Siromašnih.

Dostojanstvenih.

Nevidljivih, onako kako stari ljudi često postanu.

Nisu tražili novac.

Nisu tražili pomoć.

Jednostavno su postojali.

Dao sam im svoj posljednji dolar.

„Nemojte se oko toga prepirati”, rekao sam.

„Ako ga ne možete potrošiti, možda će vam donijeti sreću.”

Nasmijali su se.

Otišao sam.

Nakon nekoliko metara jedan od njih me pozvao natrag.

„Hej, dobri čovječe.”

Okrenuo sam se.

Nasmiješio se.

Onda je rekao nešto što nikad nisam zaboravio.

„Sve što je proživljeno može se ispričati samo iz jednog razloga.

Zato što se dogodilo.”

Onda je otišao.

Nikad ga više nisam vidio.

Ljudi često traže Boga kad život postane težak.

Ja rijetko.

Ne zato što Ga odbacujem.

Nego zato što nikad nisam bio dobar u traženju.

Više volim promatrati.

Gledati.

Obraćati pozornost.

Pažljivo gledati stvari koje većina ljudi odbacuje.

Slučajnost.

Fotografiju.

Osmijeh.

Mrtvog oca koji se pojavljuje u navikama svojega živog sina.

Moj otac je umro.

To znam.

Sprovod je to dokazao.

Lijes je to dokazao.

Groblje je to dokazalo.

Ali ako je smrt okončala njegov život, nije okončala njegovu prisutnost.

A ako se ne slažete, to je savršeno u redu.

Ne tražim da mi vjerujete.

Postavljam vam samo isto pitanje koje sam postavio sebi.

On je mrtav.

Objasnite to.

Ferdinando